

Informasjonsmøte landstrømutlysning med søknadsfrist 15. september 2016

Gardermoen 30. august 2016

(oppdatert etter informasjonsmøtet)

Agenda

- Litt om forrige utlysning
- Bakgrunn for utlysningen og konkurranse som virkemiddel
- Endringer fra forrige og gjennomgang av ny utlysning
- Søknadsprosess og saksbehandling
- Oppsummering og avslutning

Presentasjoner (evt. supplert etter diskusjoner i møtet) samt spørsmål og svar vil legges ut på enova.no/landstrom i etterkant av møtet.

Aktuelle støtteprogram for havner/maritim sektor

- **Introduksjon til energiledelse**
- **Støtte til energiltak i anlegg**
- **Støtte til energiltak i skip**
- **Støtte til ny energi- og klimateknologi**
- **Støtte til landstrøm**

Ta kontakt med Enova for å finne riktig støtteprogram.

1. utlysningsrunde med søknadsfrist 3. februar 2016

Søker	Støtte fra Enova
KS Coast Center Base	15 669 600 kr
Arendal Havnevesen KF	15 177 080 kr
Fjord Base AS	11 615 142 kr
Bømlo Skipsservice AS	11 250 000 kr
Averøy Industripark AS	7 765 000 kr
Aibel AS	5 500 000 kr
Kristiansand Havn KF	3 855 000 kr
Vard Group AS (Søviknes)	3 354 000 kr
Karmsund Offshorebase AS	2 500 000 kr
Vard Group AS (Langsten)	2 300 000 kr
Sandefjord Havnevesen	1 300 000 kr
Westcon Yards AS (Florø)	976 005 kr
Westcon Yards AS (Ølen)	867 000 kr
Sum	82 128 827 kr

- 28 søknader, hvorav 24 kvalifiserte.
Årsak til diskvalifisering:
 - Svært mangelfull innsendt søknad
 - Manglende historikk/statistikk
 - Tilfredsstilte ikke kravet om idriftsettelse innen 01.07.2017
- 13 prosjekter fikk investeringsstøtte

Rammer for 2. utlysningsrunde

- Jo større omsøkt beløp på enkeltprosjekter, jo mer krevende å støtte.
Prosjekter med omsøkt støtte over 100 MNOK vil være krevende å støtte.
- Vi oppgir ikke budsjett for de ulike støtteprogrammene våre - vi ønsker å være fleksible og disponere midler der de gir størst effekt, på tvers av programmer/sektorer
- Verken antall prosjekter, totalt støttebeløp eller grense for støttebrøk fra 1. utlysningsrunde er førende for beslutninger i neste runde

Bakgrunn for utlysningen og konkurranse som virkemiddel

Hvorfor støtte til landstrøm

- Landstrøm er et viktig tiltak for reduserte klimagassutslipp og forbedret luftkvalitet
- Tilbud om landstrømsanlegg må på plass i viktige havner for å motivere rederier til å klargjøre nybygg eller bygge om skip. Endringsprosesser vil kunne ta tid, og vi vil kunne komme med gjentakende utlysninger.
- Ofte økonomisk krevende å bygge ut landstrømsanlegg for få brukere: Enova vil bidra til redusert risiko og forbedret lønnsomhet i en tidligfase. Over tid vil kostnader reduseres og inntekter fra landstrømsanlegg øke.

Hvorfor konkurranse?

- Konkurransereformen er ofte et godt valg når:
 - det finnes tilstrekkelig antall søkere så det kan oppnås reell konkurranse
 - tildelingskriterier kan defineres tilstrekkelig tydelig i forkant
 - det er krevende å vurdere forretningsmodeller og beregne nødvendig støtte
 - det kan være nødvendig med høy støtteintensitet

Fra ESA-notifiseringen av Enovas infrastrukturstøtte (September 2015):

- Enova will grant most of the investment aid in a genuinely competitive bidding process on the basis of clear, transparent and non-discriminatory criteria. In these cases, the aid may reach 100% of the eligible cost
- The competition is intended to cost-optimize the environmental protection, through selection of the most cost-efficient bid

Hva kreves av konkurranseformen?

- Basert på prinsippene i offentlige innkjøp:
- Tydelige, transparente og ikke-diskriminerende tildelingskriterier
- Ikke-diskriminerende informasjonsflyt (samme informasjon skal gjøres tilgjengelig for alle til samme tid)
- Ikke alle kan få støtte

- Dette er utfordrende når ulike anlegg, i ulike havner og for ulike brukersegment skal sammenlignes
- Datagrunnlag for vurdering av score på tildelingskriteriet må være sammenlignbare mellom havner

Erfaringer og endringer fra forrige runde

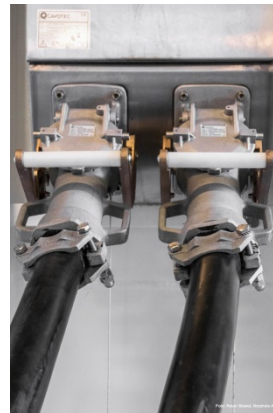
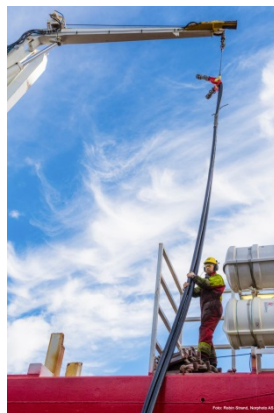
Endringer fra 1. utlysningrunde

- Avklaringer i spørsmål og svar er tatt inn i utlysningsteksten.
- Vi etterspør mindre «kontekstinformasjon»: Firmaattest, skatteattest, HMS-erklæring med mer.
- Eget vedlegg for prosjektbeskrivelse og beregning av kWh-potensial bør bidra til mer komplette søknader, forenkle søknadsbehandlingen og bidra til enklere sammenligningsgrunnlag.
- Redusert maksimal støtte fra 100 % til 90% av total investeringskostnad i prosjektet. Dette fordi en viss grad av egenfinansiering gir mer eierskap i prosjektene, noe som bør gi bedre kvalitetssikring og derfor bedre prosjekter.
- Lengre tidsfrist til ferdigstillelse (økt fra 1 til 1,5 år).
- Vi har ikke endret tildelingskriteriet (søknadene rangeres fremdeles etter størrelsen på brøken *omsøkt støtte/kWh-potensial*).

Gjennomgang av utlysningen

Målgruppe

- Aktører som vil etablere landstrømanlegg i norske havner for skip i normal drift. Dette kan være havneiere, men også andre aktører som ønsker å etablere forretningsmodeller knyttet til utbygging eller drift av landstrømanlegg.
- Søkere kan samarbeide og det vil være mulig å søke samlet for flere havner eller samlet om flere anlegg i samme havn.
- Anlegget kan ikke kun betjene skip out of service (dokk, opplagsbøyer med mer).
- Søkere må være registrert i norsk foretaksregister.
- Søker må være den som investerer i anlegget.

Tildelingskriterie (1)

- Ikke alle søkere vil kunne motta støtte, og de søknader som tilfredsstill kvalifikasjonskriteriene vil prioriteres etter hvor høyt tilskuddsbeløp det søkes om pr kWh-potensial. Jo lavere brøk, jo høyere prioriteres søknaden.
- kWh-potensial vil beregnes som effektbehov pr skip * fartøyenes potensielle tilkoblingstid i havn, summert for alle skipsanløp av relevante fartøy i løpet av ett år. Om det finnes statistikk for mobile oljeplattformer, skip out of service og lignende kan de også regnes inn i kWh-potensialet. Det er ikke krav til at skipene i dag kan betjenes av landstrøm.

Kvalifikasjonskriterier:

- Tekniske krav: Standarder og regelverk (NEK IEC/ISO/IEEE 80005-1 og -3). Dette er minstekrav. Søker kan velge å inkludere tilleggsløsninger (spesialdesignede hurtigkoblinger utenfor standard, med mer), men disse vil ikke kunne inngå i kostnadsgrunnlaget i søknaden.
- Krav til driftsperioden
- Kvalifikasjonskrav for søkerne
- Krav til søknadene: Søknaden skal inneholde nødvendig informasjon for at Enova skal kunne vurdere om programmets krav er oppfylt.

Tildelingskriterie (2)

- Med effektbehov menes fartøyenes gjennomsnittlige effektbehov ved kai. Effektbehovet kan estimeres ved hjelp av tre ulike metoder, ref. nedenfor.
- Med skipsanløp av relevante fartøy menes normalt de skip som anløp havnen i løpet av 2015 og som potensielt kan betjenes av det eller de landstrømanlegg det søkes støtte til. Ved en vurdering av hvilke skip som kan betjenes av anlegget, vil søker måtte ta utgangspunkt i skipenes effekt-, spennings- og frekvensbehov, relevant landstrømstandard og hvilke skip som kan betjenes av den/de relevante kaiplassene. Om annet statistikkgrunnlag enn skipsanløp i løpet av 2015 benyttes, må det særskilt begrunnes. Dette kan være aktuelt dersom det i løpet av 2015 foregikk spesielle aktiviteter som påvirket anløpsstatistikken vesentlig dette året. Enova vil i hvert tilfelle ta stilling til hva som kan godkjennes.
- Med fartøyenes potensielle tilkoblingstid i havn menes normalt fartøyenes liggetid i havn, fratrukket ½ time. For fartøy med dokumentert kortere tilkoblingstid, kan andre anslag over tilkoblingstid benyttes. Dette må i så fall beskrives i søknaden. (Her er det en endring i forhold til utlysningsteksten, hvor det står: «Om anlegget vil være spesielt tilpasset fartøy med dokumentert kortere tilkoblingstid, kan andre anslag over tilkoblingstid benyttes.»)

Metoder for beregning av kWh-potensial

- Søker kjenner skipenes faktiske energiforbruk ved kai: I de tilfeller der skipenes reelle gjennomsnittlige effektbehov er kjent, bør *metode 1* benyttes der man oppgir disse spesifikke og kjente tall. Tallene må være basert på avlesninger under realistiske forhold, utskrifter av logger, etc. Vi understreker at det er skipenes gjennomsnittlige elektriske effektbehov som skal oppgis ved typiske driftstilstander i den relevante havnen, ikke makseffekter ved spesielt tunge operasjoner.
- Søker kjenner anløpende skips størrelse og skipstype, men ikke skipenes energiforbruk ved kai: I de tilfeller havnelogger inneholder registreringer over skipstype og skipsstørrelse, men man ikke kjenner skipenes effektbehov, skal *metode 2* og tabell over sammenheng mellom gjennomsnittlig effektbehov og skipenes bruttotonn/gros ton for ulike skipstyper benyttes.
- Søker har ikke loggført skipenes størrelse, men kjenner skipstyper og liggetider: I de tilfeller havnen ikke har loggført skipenes størrelse (bruttotonn/gros ton) skal man bruke *metode 3* med sjablongverdier for ulike skipstypers gjennomsnittlige effektbehov ved kai.

Søknadsprosess og saksbehandling

Ny utlysning fra Enova: Søk støtte til landstrøm!

- ▶ Slik går du fram
- ▶ Industri, olje og gass
- ▶ Bygg og eiendom
- ▶ Varme
- ▶ Transport
 - ▶ Støtte til energiledelse
 - ▶ Støtte til energilttak i skip
 - ▶ Støtte til energilttak i landtransport
 - ▶ Støtte til ny energi- og klimateknologi i transport
 - ▶ Støtte til biogass og biodrivstoff
 - ▶ Støtte til ladeinfrastruktur
 - ▶ **Støtte til landstrøm**
- ▶ Energilttak i ulike anlegg
- ▶ Borettslag og sameier
- ▶ Ny teknologi
- ▶ Internasjonale program
- ▶ Søknadssenter

Skipet Dina Star får landstrøm i Kongsgårdukta i Kristiansand. Foto: Per-Kåre Sandbakk / NRK

Vurderer du å etablere landstrøm? Enova er nå ute med en ny konkurranse for støtte til å etablere landstrømanlegg i norske havner.

Informasjonsmøte om landstrøm utlysningen

Det arrangeres et informasjonsmøte om landstrøm utlysningen på Gardermoen tirsdag 30. august. For mer informasjon og påmelding, se [denne siden](#).

Er dere i målgruppen?

Vi søker havneiere og andre aktører som ønsker å etablere landstrømanlegg i norske havner. Anleggene må bygges i henhold til gjeldende landstrømstandarder og driver i minst 3 år. Anleggene skal være ferdig utbygd og i drift innen 1.juli 2018.

Støtten gis til den som skal investere i anlegget.

Les hele utlysningsteksten [her](#).

Frister og tidsplan

SØK HER

2. utlysningrunde

[Fullstendig utlysningstekst](#)

[Beregning av kWh-potensial iht. mal](#)

[Prosjektbeskrivelse landstrøm](#)

[Spørsmål og svar](#)

Informasjonsmøter

Søknad og søknadsprosess

- Elektronisk søknad sendes inn via Enovas søknadssenter innen 15. september kl. 15.00.
- Søknad kan ligge i kladd og endres på inntil den endelig sendes inn.
- Det er ikke mulig å ettersende dokumentasjon til søknaden når den er sendt inn. Hvis søknaden skal endres må innsendt søknad trekkes og ny søknad sendes inn innen søknadsfristen.
- Vesentlige mangler i dokumentasjon eller opplysninger vil føre til at søknaden avvises.
- Spørsmål til utlysningen sendes til www.enova.no/landstrom
 - Frist for å sende inn spørsmål til utlysningen er 7. september 2016
 - Alle svar vil være besvart på nettsiden i løpet av 9. september 2016

Hva MÅ en søknad inneholde?

- Fylle ut det som kreves i søknadssenteret
- Obligatoriske vedlegg:
 - Prosjektbeskrivelse iht. mal - vedlegg 1
 - Beregning av kWh-potensial iht. mal - vedlegg 2
 - Dokumentasjon av kWh-potensial (f.eks. forbruksavlesninger/fartøyslogger for konkrete fartøy (metode 1) og havnelogger eller AIS-data (metode 2 og 3)) - vedlegg 3
 - Årsrapport for 2015 inkl. noter og styre- og revisjonsberetning - vedlegg 4
 - Evt. andre vedlegg søker ønsker å legge ved for å tilfredsstille dokumentasjonskravene i søknaden

Viktig å vite før søknad sendes inn

- Enova kan ikke støtte prosjekter som allerede er pålagt, besluttet gjennomført eller igangsatt. Derfor viktig å sende inn søknad før investeringsbeslutning er tatt.
- Kostnader som er påløpt etter innlevering av søknad kan inngå i kostnader som Enova kan støtte. Men dette er en konkurranse hvor ikke alle prosjekter kan få støtte. Dersom dere pådrar dere kostnader og forpliktelser før et positivt tilsagn fra Enova vil det være for egen risiko.
- Etter søknadsfristen vil Enova behandle de innkomne søknadene. Man får altså ikke vite om prosjektet får støtte før etter saksbehandlingsperioden hos Enova.

Behandling av søknader

- All søknadsinformasjon vil bli behandlet fortrolig.
- Prosjekter som får støtte vil i etterkant bli offentliggjort med navn på tilskuddsmottaker, en kort beskrivelse av landstrømanlegget og innvilget støttebeløp. Søknader som får avslag vil ikke bli offentliggjort.
- Det er viktig at søknader likebehandles, og Enova vil kunne bearbeide og tilpasse innlevert tallgrunnlag for å bidra til at søknadene blir sammenlignbare.
- Dersom vi vurderer det som nødvendig, vil vi kunne innhente tredjepartsverifiseringer av teknologi og løsninger samt juridiske og økonomiske forhold. En slik verifisering kan medføre ytterligere dokumentasjonskrav, kostnadene knyttet til tredjepartsverifiseringen dekkes av Enova.
- Enova planlegger å gi tilsagn innen 31. desember 2016.

Rapportering og utbetaling av støtte

- Støtte utbetales etterskuddsvis hver sjette måned opp til totalt 50 % av totalt støttebeløp. Resterende beløp vil utbetales når landstrømanlegget er ferdigstilt og i drift.
- Anlegget skal ha minst 97 % tilgjengelighet, og tilskuddsmottaker skal i den 3-årige driftsperioden årlig rapportere på følgende parametre:
 - antall tilkoblinger per punkt og energimengde (kWh) overført, summert for perioden
 - driftsavvik med årsak, responstid ved avvik og nedetid for anlegget per hendelse og summert for perioden
- Landstrømanlegg som etableres med støtte fra Enova skal være i drift og i samsvar med forutsetningene i utlysningen i minst 3 år etter driftsstart. Dersom avvikling skjer før denne tiden, eller anleggene ikke drives som forutsatt i utlysningen, kan Enova kreve hele eller deler av tilskuddsbeløpet tilbakebetalt. Enova vil kunne foreta kontroller av de enkelte anlegg. Mer om dette i Generelle regler for tilskudd fra Energifondet (se utlysningsside).
- Konkurranseselementet gjør at vi må være ryddige i prosjektoppfølgningen og prosjektendringer kan ikke gi dårligere score på tildelingskriteriet.

Oppsummering og avslutning

- Presentasjon, spørsmål og svar fra møtet legges ut på www.enova.no/landstrom. Om det er motstrid mellom opplysninger gitt i spørsmål og svar og utlysningsteksten, vil førstnevnte gjelde.
- Om du ønsker å få en varslings e-post når ny informasjon legges ut, kan du melde din interesse på landstrom@enova.no
- Frist for å sende inn spørsmål til utlysningen er 7. september 2016

**Livskraftig
forandring**